

1. ЛІСОВЕ ТА САДОВО-ПАРКОВЕ ГОСПОДАРСТВО

Науковий вісник НЛТУ України
Scientific Bulletin of UNFU

<http://nv.nltu.edu.ua>

<https://doi.org/10.15421/40281101>

Article received 12.12.2018 p.

Article accepted 27.12.2018 p.

УДК 630*181.351

ISSN 1994-7836 (print)

ISSN 2519-2477 (online)

@ ✉ Correspondence author

V. V. Trykur

vikatttrikur@gmail.com

Л. С. Осадчук, В. В. Трикур

Національний лісотехнічний університет України, м. Львів, Україна

ПОШИРЕННЯ *POTENTILLA ERECTA* (L.) RAEUSCH. В УМОВАХ ЗАКАРПАТСЬКОГО ПЕРЕДГІР'Я

Наведено результати дослідження поширення *Potentilla erecta* на території лісгосподарських підприємств у районі Закарпатського передгір'я. Встановлено, що найбільш масово росте калган у таких типах лісорослинних умов: В₃-С₂-С₃-D₂-D₃. Для виявлення перспективних місць для заготівлі лікарської сировини калгану закладено 16 пробних площ у різних лісорослинних умовах і типах лісу. Встановлено, що вид росте на узліссях, галявинах, відкритих місцях, рідше під незімкненим деревним наметом, які сформовані з участю таких порід, як: бук лісовий, ялина європейська, ялиця біла, дуб скельний, дуб звичайний, ясен звичайний, граб звичайний. Охарактеризовано трав'яне видове різноманіття цих рослинних угруповань, його утворюють 60 видів рослин, на одній пробній площі трапляється від 13 до 23 видів рослин, переважно мезо- та мегатрофи. Виявлено, що найбільшим показником рясності виду відзначалися букові, ялинові, буково-ялиново-ялицеві та буково-ялицево-ялинові лісові угруповання. Найбільшою абсолютною чисельністю особин серед досліджених характеризуються популяції в букових, ялинових, буково-ялиново-ялицевих та грабово-дубових лісових угрупованнях.

Ключові слова: калган; тип лісу; рясність та щільність рослин.

Вступ. Стале ведення лісового господарства передбачає комплексне і невиснажливе використання та обов'язкове відтворення лісових ресурсів, зокрема недеревних. Перстач прямостоячий або калган (*Potentilla erecta* L.) – цінна лікарська рослина, яку застосовують у медицині з часів Гіппократа (бл. 460 до н. е. – бл. 370 до н. е.). Ареал виду охоплює Кавказ, Західний Сибір, Скандинавію, Східну, Середню і Атлантичну Європу, Середземномор'я (гори), Малу Азію (Kamelin, 2001). Оскільки це світло- та вологолюбна багаторічна трав'яниста рослина, тому вона трапляється на суходільних луках, краях боліт, лісових галявинах та узліссях, а також у лісових угрупованнях із світлолюбними деревними видами. Запаси, лікарською сировиною якого є кореневища та надземна частина, в Україні різко зменшуються, тому дослідження еколого-ценотичних особливостей поширення цінних видів є актуальним.

Мета роботи – виявити поширення та сировинну продуктивність *P. erecta* залежно від лісорослинних умов на території Закарпатського передгір'я.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Еколого-ценотичні дослідження *P. erecta* проводили лише в окремих регіонах України, зокрема у Карпатах (Malynovskiy & Tsaryk, 1980–1993; Stoiko, Milkina & Yashchenko, 1997). *P. erecta* відзначено у фітоценотичних описах рослинності Українського Полісся (Bachurina, 1964;

Andriienko, 1983). Телишевский, 1987 та ін.). На Волині вид *P. erecta* на популяційному рівні вивчала Г. А. Лисак (1998, 1999, 2000). В умовах Закарпатського передгір'я досліджено сезонний розвиток калгану (Trykur, 2017). Значну увагу приділяли дослідженню лікарських властивостей перстачу прямостоячого не лише в Україні, але й за кордоном.

Методики та методи дослідження. Польові рекогносцирувальні дослідження проводили маршрутним методом із вивчення особливостей основних типів рослинності та стану ресурсів досліджуваного виду в регіоні. Типи лісорослинних умов визначали за методиками З. Герушинського (1981), В. Свириденка (2004). Рясність видів встановлювали за шкалою Друде (Drude, 2008). Для того, щоб об'єктивно оцінити рясність, оскільки перстач прямостоячий – кореневищна рослина та розмежування окремих особин є складним, підрахунок рослин замінили підрахунком стебел. Щільність популяції визначали як відношення загальної кількості особин до площі досліджених ділянок (ос./м²).

Результати досліджень та їх обговорення. У Закарпатті калган росте на території природного ареалу, але найбільш масово – в Іршавському, Виноградівському, Хустському, Тячівському, Рахівському та Міжгірському районах в лісовому фонді державних підприємств: ДП СЛАП "Іршаваагроліс" (ур. Мириглі), ДП "Між-

Інформація про авторів:

Осадчук Леонід Семенович, д-р с.-г. наук, професор, завідувач кафедри ботаніки, деревинознавства та недеревних ресурсів лісу. Email: leosad@meta.ua

Трикур Вікторія Василівна, аспірант, кафедра ботаніки, деревинознавства та недеревних ресурсів лісу. Email: vikatttrikur@gmail.com

Цитування за ДСТУ: Осадчук Л. С., Трикур В. В. Поширення *Potentilla Erecta* (L.) Raeusch. в умовах Закарпатського передгір'я. Науковий вісник НЛТУ України. 2018, т. 28, № 11. С. 9–13.

Citation APA: Osadchuk, L. S., Trykur, V. V. (2018). *Potentilla Erecta* (L.) Raeusch. in the forests of the Transcarpathian region. *Scientific Bulletin of UNFU*, 28(11), 9–13. <https://doi.org/10.15421/40281101>

гірське ЛДГ" (лісництва: Міжгірське, Вучківське, Ізківське), ДП "Довжанське ЛМГ" (лісництва: Річанське, Довжанське), ДП "Ясинянське ЛГ" (лісництва: Лазіщинське, Черногисянське), ДП "Хустське ЛДГ" (Березівське лісництво), ДП "Мокрянське ЛМГ" (Брадутьське лісництво), ДП "Рахівське ЛДГ" (Білотисянське лісництво), ДП "Великобичківське ЛМГ" (Лужанське лісництво) та НПП "Синевир" (Остріцьке ПЛНД).

Результати наших досліджень свідчать, що перстач прямостоячий в умовах Закарпатського передгір'я трапляється у таких типах лісорослинних умов: $V_3-C_2-C_3-D_2-D_3$ (табл. 1). В інших джерелах знаходимо ширшу екологічну амплітуду, наприклад на Волині $V_3-C_5-C_3-D_5$ (Лисак).

Табл. 1. Приуроченість перстачу прямостоячого до типів лісорослинних умов

Гігротоп	Трофотоп			
	A	B	C	D
0	-	-	-	-
1	-	-	-	-
2	-	-	+	+
3	-	+	+	+
4	-	-	-	-
5	-	-	-	-

При цьому можна виділити декілька ценозів, де вид почувається дуже добре. Зокрема, запас кореневищ понад 50 кг/га спостерігали в типах лісорослинних умов V_3 , C_3 та D_3 , де переважають букові, ялинові, буково-ялиново-ялицеві та буково-ялицево-ялинові угруповання. У грабово-дубових та буково-дубових угрупованнях, де *P. erecta* трапляється лише поодинокі або невеликими групами, він немає сировинного значення. Видове різноманіття надгрунтового покриву за участю перстачу прямостоячого в різних типах лісу свідчить про неоднорідність його флористичного складу (див. табл. 2).

Табл. 3. Перстач прямостоячий на узліссях в умовах Закарпатського передгір'я

ТЛУ	Склад деревостану	Ступінь рясності	Щільність особин у популяціях, ос./м ²	
			всього	з квітками
C_2	9Бкл1Бп+Дз	COP_1	6	6
C_3	8Яле1Яцб1Бкл	COP_3	9	8
D_3	4Яцб4Яле2Бкл	COP_3	13	13
D_3	5Яцб3Яле2Бкл	COP_3	14	11
D_3	10Бкл+Яв	COP_3	11	11
V_3	10Яле+Бкл+Яц	COP_1	13	13
D_3	10Яле+Бкл	<i>SP</i>	14	13
D_3	10Бкл+Дз+Яле+Бп+Чш	COP_1	14	12
V_3	10Яле	COP_3	9	9
D_3	10Яле	COP_2	10	10
D_3	5Дск5Гз+Бкл+Бп	COP_2	14	14
D_3	10Бкл	COP_3	12	12
C_3	10Яле+Бкл	COP_3	7	6
C_3	10Яле+Яв+Бкл	COP_3	6	6
C_3	10Яле+Яцб+Яв	COP_3	7	7
D_2	9Дск1Бкл+Гз	COP_2	5	5

Примітка. SOC (*socialis*) – дуже рясно, рослини змикаються своїми надземними частинами, утворюють суцільні зарості; COP_3 (*copiosus*) – дуже велика чисельність, рослини вкривають не менше половини площі; COP_2 – велика чисельність, рослини цього виду вкривають від 1/5 до 1/2 всієї площі; COP_1 – достатньо велика чисельність, площа покриття сягає до 1/5 усієї площі; *SP* (*sparvus*) – чисельність рослин низька, вони трапляються зрідка, розпорошено; *SOL* (*solitarius*) – рослини трапляються окремими екземплярами; *UN* (*unicum*) – виявлено одну особину цього виду. Результати рекогносцирувального об-

стеження лісових угруповань свідчать, що безпосередньо в лісі під деревним наметом досліджуваний вид не росте. Виявлено особини перстачу прямостоячого на узліссях та галявинах із прив'язуванням до конкретного типу лісорослинних умов та складу деревостану (табл. 3). Ми на 16 пробних площах, закладених у різних лісорослинних умовах, визначали ступінь рясності та середньостатистичну щільність особин на 1 м².

Внаслідок проведення дослідження виявлено, що найчастіше перстач прямостоячий трапляється на узліссях та лісових галявинах у таких лісорослинних умовах, як V_3 , C_3 та D_3 . Вони сформовані з участю таких порід, як: бук лісовий, ялина європейська, ялиця біла, дуб скельний, дуб звичайний, ясен звичайний, граб звичайний.

Найбільшу абсолютну чисельність і щільність особин перстачу прямостоячого зафіксовані для типів лісу в букових, ялинових, буково-ялиново-ялицевих та буково-ялицево-ялинових лісових угрупованнях, а найменшу – для буково-дубових та грабово-дубових лісових угрупованнях. Цей факт, очевидно, пояснюємо тим, що останні розташовані в більш зволжених місцях та на більш освітлених ділянках.

Результати досліджень свідчать, що такі морфологічні ознаки, як: висота надземної частини рослини, довжина і ширина прикореневих листків, кількість суцвіть, змінюються в межах кожної з популяцій незначною мірою. Однак для особин із різних популяцій можуть значно відрізнятися як за віковими станами, так і за рівнем життєвості та морфометричними показниками, зокрема чим більший вік рослини, тим вона може мати більше пагонів і займати значну площу.

Висновки. Перстач прямостоячий в умовах Закарпатського передгір'я трапляється у таких типах лісорослинних умов: $V_3-C_2-C_3-D_2-D_3$. Флористичний склад надгрунтового покриву за участю калгану свідчить про його неоднорідність у різних типах лісу. У букових, ялинових, буково-ялиново-ялицевих та буково-ялицево-ялинових лісових угрупованнях зафіксовано найбільші абсолютні чисельність і щільність особин перстачу прямостоячого, а в буково-дубових та грабово-дубових – найменші. Найвищий ступінь рясності особин характерний для типів лісорослинних умов V_3 та D_3 в букових, ялинових, буково-ялицево-ялинових та буково-ялиново-ялицевих лісових угрупованнях.

Перелік використаних джерел

- Drude, O. S. (2003). *Ekolohiya roslyn*. Kyiv, 208 p. [In Ukrainian].
 Gerushyns'kyj, Z. Yu. (1996). *Typologiya lisiv Ukrayinskyh Karpat: Navchalnyj posibnyk*. Lviv: Vydavnyctvo "Piramida", 208 p. [In Ukrainian].
 Glubochenko, O. V. (2001). *Kliniko-patogenetychne obgruntuvannya zastosuvannya preparativ perstachu pryamostoyachogo u hvoryh na hronichnyj gastroduodenit u poyednanni z hronichnym nekame-nym holecystytom. Doctoral Dissertation for Technical Sciences* (14.01.02 – Internal Illnesses). Ivano-Frankivsk, 21 p. [In Ukrainian].
 Herenchuka, K. I. (Ed.). (1981). *Nature of the Transcarpathian region*. Lviv: Vyshcha shkola. Vyd-vo pry Lviv. un-ti, 156 p. [In Ukrainian].
 Kamelin, R. V. (2001). *Potentilla L.* In: *Flora Europaeae Orientalis*. (Vol. 10). Ed. N. N. Tzvelev. *Mir i semya & Publishers of St. Petersburg Chemical-Pharmaceutical Academy*, (pp. 394–452). St. Petersburg, 360 p. [In Russian].
 Lysak, H. A., & Filipenko, A. B. (1999). On the question of reserves and yield of medicinal plants of Lviv region. *Scientific herald of Volyn National University*, 4, 133–136. [In Ukrainian].

Табл. 2. Флористичний склад надгрунтового покриву за участю перстачу прямоствоячого в різних типах лісу

Види трав'яного вкриття	Пробні площі/ тип лісу															
	ПП 1	ПП 2	ПП 3	ПП 4	ПП 5	ПП 6	ПП 7	ПП 8	ПП 9	ПП 10	ПП 11	ПП 12	ПП 13	ПП 14	ПП 15	ПП 16
	С ₂ -г-Бк	С ₃ -бк- яц-Ял	Д ₃ -ял- бк-Яц	Д ₃ -бк- яц-Ял	Д ₃ -г-Бк	В ₃ -яц-Ял	Д ₃ -г-Бк	Д ₃ -г-Бк	Д ₃ -бк- яц-Ял	Д ₃ -бк- яц-Ял	Д ₃ -бк- Дс	Д ₃ -Бк	С ₃ -бк- яц-Ял	С ₃ -бк- яц-Ял	С ₃ -бк- яц-Ял	Д ₂ -бк- Дс
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
<i>Aegorodion podagraria</i> L.	-	+	+	-	+	-	+	-	+	+	+	-	-	+	-	+
<i>Ajuga reptans</i> L.	+	-	-	+	+	-	+	+	-	+	-	+	-	-	-	+
<i>Anemone nemorosa</i> L.	-	-	-	+	+	+	-	+	+	+	-	-	+	-	+	+
<i>Anthoxanthum odoratum</i> L.	+	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	+	+	-
<i>Aposeris foetida</i> (L.) Less.	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+
<i>Astranitia major</i> L.	-	-	-	+	+	-	-	-	+	-	+	-	+	-	-	-
<i>Athyrium filix-femina</i> (L.) Roth	-	+	+	-	-	-	+	-	-	+	-	+	-	+	-	-
<i>Calamagrostis epigeios</i> (L.) Roth	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Campanula persicifolia</i> L.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Carex pilosa</i> Scop.	+	-	-	+	+	-	+	-	+	+	-	+	-	+	-	+
<i>Carex sylvatica</i> Huds.	-	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	+	+	+	+
<i>Centaurea cyanus</i> L.	-	+	+	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-
<i>Convallaria majalis</i> L.	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	+	+	-
<i>Dactylis glomerata</i> L.	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+
<i>Dentaria bulbifera</i> L.	+	+	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	+	-
<i>D. glandulosa</i> Waldst. & Kit.	-	-	+	-	-	-	+	-	+	-	-	-	+	-	-	+
<i>Dryopteris filix-mas</i> (L.) Schott	-	-	+	+	+	-	+	-	-	+	+	+	+	-	+	+
<i>Fragaria vesca</i> L.	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Galeobdolon luteum</i> Huds.	+	+	-	+	-	-	+	+	+	+	+	-	-	-	-	+
<i>Galium carpaticum</i> Kloke	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	+	+	-
<i>G. odoratum</i> (L.) Scop.	-	-	+	-	+	-	+	-	-	+	-	-	+	-	-	-
<i>G. palustre</i> L.	-	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	-	-	+	+	-
<i>Genista tinctoria</i> L.	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Geranium sylvaticum</i> L.	+	-	-	+	-	-	-	-	+	+	-	-	-	+	-	-
<i>Glechoma hederacea</i> L.	-	-	+	-	+	-	+	+	-	+	+	+	-	-	-	+
<i>G. hirsuta</i> Waldst. et Kit.	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	-
<i>Hepatica nobilis</i> Mill.	-	-	-	+	+	-	-	-	-	+	+	-	-	-	-	-
<i>Hypericum perforatum</i> L.	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Hieracium bupleurifolium</i> Juxip.	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
<i>Impatiens noli tangere</i> L.	-	-	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	+	-	-	-
<i>Lathyrus vernus</i> (L.) Bernh.	-	+	-	-	-	-	+	-	-	+	-	-	+	-	-	+
<i>Lathyrus sylvestris</i> L.	-	-	+	-	+	-	-	-	+	-	-	+	-	-	-	+
<i>Lysimachia vulgaris</i> L.	+	-	-	-	+	-	-	+	-	-	+	-	-	-	+	+
<i>Luzula pilosa</i> (L.) Willd.	-	+	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	-
<i>L. sylvatica</i> (Huds.) Gaudin	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	-	-
<i>Majanthemum bifolium</i> (L.) F.W. Schmidt	+	-	+	+	-	+	-	+	-	+	+	-	+	-	-	-
<i>Mercurialis perennis</i> L.	-	-	-	+	+	-	-	-	+	-	+	-	-	-	-	+
<i>Milium effusum</i> L.	-	+	+	-	-	-	-	+	-	+	-	-	-	-	+	-
<i>Molinia coerulea</i> (L.) Moench	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	-
<i>Myosotis alpestris</i> (F.) W. Schmidt	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+	-
<i>Origanum vulgare</i> L.	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Oxalis acetosella</i> L.	-	-	+	+	-	+	-	-	-	+	-	-	-	-	+	-
<i>Poa nemoralis</i> L.	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Poa trivialis</i> L.	+	+	+	-	+	-	-	-	-	+	-	-	+	-	-	-
<i>Polypodium vulgare</i> L.	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	+	-	+	-
<i>Potentilla erecta</i> L.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
<i>Pteridium aquilinum</i> (L.) Kuhn	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+	-
<i>Pulmonaria obscura</i> Dumort.	+	+	+	+	-	+	-	+	+	-	+	+	-	-	+	+
<i>Rubus idaeus</i> L.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-
<i>Sanicula europaea</i> L.	-	-	+	-	+	+	-	-	+	-	+	+	-	-	-	+
<i>Sedum carpaticum</i> G. Reuss.	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Senecio nemorensis</i> L.	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-
<i>Scrophularia nodosa</i> L.	-	-	+	-	+	+	-	+	-	-	-	+	-	-	-	+
<i>Stachys sylvatica</i> L.	-	-	-	+	+	+	-	-	+	+	-	+	-	-	-	+
<i>Stellaria holostea</i> L.	-	-	+	-	-	+	-	+	+	+	-	-	-	-	-	+
<i>S. nemorum</i> L.	-	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	+	-	-	-
<i>Urtica dioica</i> L.	-	-	+	-	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-	+
<i>Veronica officinalis</i> L.	+	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	+	-
<i>Vinca minor</i> L.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+
<i>Viola mirabilis</i> L.	-	-	+	-	-	-	-	+	+	-	-	-	-	-	-	-
Разом на ПП, шт.	22	18	23	17	20	13	17	18	18	21	14	17	24	19	21	23
Вкриття травостою, %	90	85	90	85	90	75	65	70	85	90	75	60	65	70	75	85

- Lysak, G. A. (2000). Ekologichni osoblyvosti cenopopulyacij perstachiv (*Potentilla* L.) Volyni. *Ukrayinskyj fitocenoty'chnyj zbirnyk*, 1(15). Seriya S. Kyiv, 66–90. [In Ukrainian].
- Lysak, G. A., & Filipenko, A. B. (1998). *Perstachi*. Lviv, 54 p. [In Ukrainian].
- Svyrydenko, V. Ye. (2004). *Forestry. Aristei*. Kyiv, 544 p. [In Ukrainian].

- Tkach, V. P. (2012). Suchasni problemy lisivnycho-ekologichnogo napryamu v lisovij typologiyi, 260 p. Retrieved from: <http://forestry-forestmelioration.org.ua/sites/default/files/zbirnik/128/lesagr128.pdf>. [In Ukrainian].
- Trykur, V. V. (2017). Seasonal Development of Species of the Genus *Potentilla* L. in the Forests of the Transcarpathian Region. *Scientific Bulletin of UNFU*, 27(10), 51–54. <https://doi.org/10.15421/40271007>

Л. С. Осадчук, В. В. Трикур

Національний лесотехнічний університет України, г. Львів, Україна

РАСПРОСТРАНЕНИЕ *POTENTILLA ERECTA* (L.) RAEUSCH. В ЛЕСАХ ЗАКАРПАТСКОГО ПРЕДГОРЬЯ

Приведены результаты исследования распространения *Potentilla erecta* на территории лесохозяйственных предприятий в районе Закарпатского предгорья. Установлено, что наиболее массово растет калган в следующих типах лесорастительных условий: В₃-С₂-С₃-D₂-D₃. Для выявления перспективных мест для заготовки лекарственного сырья калгана, заложено 16 пробных площадей в разных лесорастительных условиях и типах леса. Установлено, что вид растет на опушках, полянах, открытых местах, реже под несомкнутым древесным пологом, предпочитает опушку и поляны, которые сформированы с участием таких пород, как бук лесной, ель европейская, пихта белая, дуб скальный, дуб обыкновенный, ясень обыкновенный, граб обыкновенный. Охарактеризован травянистый покров на пробных площадях, его образуют 60 видов растений, на одной пробной площади произрастает от 13 до 23 видов растений, преимущественно мезо- и мегатрофы. Выявлено, что наибольшей ступенью обильности вида отмечались буковые, еловые, буково-елово-пихтовые и буково-пихтово-еловые леса. Более численной по количеству особей среди исследованных является популяция в буковых, еловых, буково-елово-пихтовых и грабово-дубовых лесах.

Ключевые слова: калган; тип леса; обильность и плотность растений.

L. S. Osadchuk, V. V. Trykur

Ukrainian National Forestry University, Lviv, Ukraine

***POTENTILLA ERECTA* (L.) RAEUSCH. IN THE FORESTS OF THE TRANSCARPATHIAN REGION**

The sustainable forest management involves comprehensive and non-exhaustive use and reproduction of forest resources, including non-wood. Non-wood forest resources include mushrooms, fruits, medicinal plants, birch and maple sap, honey, etc. The *Potentilla erecta* is a valuable medicinal plant that has been used in medicine since the times of Hippocrates. The purpose of the work is to identify the places for harvesting, depending on the forest conditions and types of forest in the Transcarpathian foothills. In the course of research, the sample plots were carried out according to the methodology in the forest taxation. Types of forest vegetation conditions were determined according to the methodology of Z. Gerushinsky (1981), V. Sviridenko (2004), the degree of abundance on a five-point scale. The results of the *Potentilla erecta* distribution on the territory of forest enterprises in the Transcarpathian region are presented. It is established that the most massive growth of calgan is in Irshava, Vynohradiv, Khust, Tyachiv, Rakhiv and Mizhhirsky districts in the following types of forest conditions: В₃-С₂-С₃-D₂-D₃. In order to identify potential places for harvesting, 16 sample plots were planted in different forest-based conditions and forest types. It is found that the species grows on the edges, lawns, open places, rarely under an unbreakable wooden tent, and prefers edges and lawns formed with the participation of such species as beech, European fir, fir, oak, ash, and hornbeam. The herbaceous cover of sample plots areas has been characterized, and 60 species of plants are formed, and from 13 to 23 species of plants, mainly meso- and megatrophs, occur on one test area. It is also revealed that the greatest abundance is observed in beech, spruce, beech-spruce-fir and beech-fir-spruce forests. The greatest density was observed in beech, spruce, beech-spruce-fir and hornbeam-oak forests.

Keywords: calgan; forest type; abundance and density of plants.